

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

6 Δεκεμβρίου 2023

Αποτελέσματα έρευνας ICCS 2022

Η έρευνα International Civic and Citizenship Education Study (ICCS) – Διεθνής Έρευνα για την Πολιτική Αγωγή και την Εκπαίδευση για την Πολιτότητα του Οργανισμού για την Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Επιτευγμάτων, παρέχει διεθνή συγκριτικά στοιχεία για θέματα πολιτικής αγωγής και πολιτότητας και τους τρόπους με τους οποίους οι νέοι και οι νέες 13 ετών (Β' Γυμνασίου) προετοιμάζονται για τον ρόλο τους, ως ενεργοί πολίτες. Η ICCS 2022 επικεντρώνεται σε έννοιες, στάσεις, συμπεριφορές και στοιχεία για συστήματα αξιών όπως η αειφόρος ανάπτυξη, η μετανάστευση, η διαφορετικότητα, η κοινωνική αλληλεπίδραση στο σχολικό περιβάλλον, η κοινωνική και η παγκόσμια πολιτότητα. Μελετά, επίσης, θέματα σχετικά με πρακτικές διδασκαλίας και διαχείρισης της τάξης, τη διοίκηση του σχολείου και το σχολικό περιβάλλον, καθώς και άλλους παράγοντες που σχετίζονται με τις γνώσεις και τις στάσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της πολιτότητας.

Η έρευνα ICCS πραγματοποιείται από το 2009 και η ICCS 2022 αποτελεί τον τρίτο κύκλο υλοποίησής της. Στην έρευνα ICCS 2022 συμμετείχαν συνολικά 22 χώρες και 2 περιοχές και η συλλογή των δεδομένων έγινε ηλεκτρονικά με τη χρήση δοκιμίου και ερωτηματολογίων μαθητή/μαθήτριας, εκπαιδευτικού και σχολείου. Η Κύπρος συμμετείχε στην έρευνα μέσω του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) και ο κύκλος του 2022 αποτέλεσε τη δεύτερή της συμμετοχή (προηγούμενη συμμετοχή το 2009).

Η έρευνα ICCS 2022 αποτελεί έναν ιδιαίτερο κύκλο της έρευνας, αφού πραγματοποιήθηκε μέσα στην πανδημία του COVID-19. Το κύριο μέρος της πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο Απριλίου-Μαΐου 2022 με τη συμμετοχή 3136 μαθητών/μαθητριών και 1147 εκπαιδευτικών από συνολικά 196 σχολεία, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, ο μέσος όρος των μαθητών/μαθητριών της Κύπρου ως προς το περιεχόμενο της πολιτικής αγωγής και πολιτότητας ανήλθε στις 459 μονάδες, επίδοση στατιστικά σημαντικά χαμηλότερη από τον αντίστοιχο διεθνή μέσο όρο, που ήταν 508 μονάδες. Σε σχέση με το 2009, ο μέσος όρος επίδοσης των κυπρίων μαθητών και των μαθητριών παρουσίασε αύξηση 6 μονάδων, που δεν ήταν στατιστικά σημαντική.

Η έρευνα ICCS χρησιμοποιεί κλίμακα με τέσσερα διαβαθμισμένα επίπεδα επάρκειας για να περιγράψει τις δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών σε κάθε επίπεδο, ως προς τη γνώση της πολιτικής αγωγής όσον αφορά στο περιεχόμενο και στις γνωστικές διαδικασίες.

Ως προς το φύλο, τα κορίτσια παρουσίασαν στατιστικά καλύτερη επίδοση από τα αγόρια, τόσο στην Κύπρο όσο και διεθνώς. Η διαφορά ανάμεσα στα δύο φύλα έχει μειωθεί, σε σύγκριση με το 2009, αλλά η μείωση αυτή δεν είναι στατιστικά σημαντική. Ως προς την ηλικία, σε 18 συμμετέχουσες χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου εντοπίστηκε στατιστικά σημαντικά αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας και της γνώσης σε θέματα πολιτικής αγωγής και πολιτότητας. Δηλαδή, οι μικρότεροι/μικρότερες σε ηλικία (ως προς τον μήνα γέννησης) μαθητές και μαθήτριες της Β' Γυμνασίου σημείωσαν καλύτερη επίδοση από τους/τις

μεγαλύτερους/μεγαλύτερες σε ηλικία συμμαθητές/συμμαθήτριές τους. Ως προς το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, αυτό αναλύθηκε σε τρεις παράγοντες (επάγγελμα γονέων ή κηδεμόνων, εκπαίδευση γονέων/κηδεμόνων, αριθμός βιβλίων στο σπίτι). Οι μαθητές και οι μαθήτριες με χαμηλότερο υπόβαθρο είχαν χαμηλότερες επιδόσεις σε θέματα πολιτικής αγωγής και πολιότητας. Όσον αφορά τα παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, στην Κύπρο το ποσοστό συμμετοχής τους ήταν το υψηλότερο από όλες τις συμμετέχουσες χώρες και ανήλθε στο 21%. Κατά μέσο όρο, σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, οι μαθητές και οι μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία είχαν χαμηλότερες επιδόσεις, σε σύγκριση με τα υπόλοιπα παιδιά. Στην Κύπρο, ωστόσο, η διαφορά στις επιδόσεις ανάμεσα στις δύο ομάδες μαθητών και μαθητριών (ημεδαπούς/ημεδαπές, παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία) ήταν κατά πολύ μικρότερη από ό,τι διεθνώς και όχι στατιστικά σημαντική.

Μέσα από τα ερωτηματολόγια, η έρευνα συνέλεξε, επίσης, δεδομένα για διερεύνηση πρόσθετων παραγόντων που ενδέχεται να σχετίζονται με την επίδοση των μαθητών και των μαθητριών σε θέματα πολιτικής αγωγής και πολιότητας. Αυτοί αφορούσαν στην εμπλοκή των παιδιών σε δραστηριότητες πολιότητας, στις στάσεις, απόψεις και πεπειθήσεις τους για σημαντικά θέματα της κοινωνίας, καθώς και σε σχολικές πτυχές. Οι παράγοντες αυτοί αναλύονται εκτενώς στην εθνική έκθεση αποτελεσμάτων, η οποία θα αναρτηθεί άμεσα από το ΚΕΕΑ μαζί με τη βάση δεδομένων της έρευνας.

Όπως η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας έχει δηλώσει επανειλημμένα, το ΥΠΑΝ επικεντρώνεται στην αξιοποίηση των δεδομένων της έρευνας, με στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, το οποίο είναι προφανές ότι χρήζει αναβάθμισης και αναδιάρθρωσης.

Προς την πιο πάνω κατεύθυνση, προωθούνται και έχουν ήδη θεσμοθετηθεί τους τελευταίους εννιά μήνες, νέες βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πολιτικές, που αναμένεται να δώσουν περισσότερη έμφαση στην κριτική σκέψη, στη δημιουργικότητα και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών/μαθητριών μας, καθώς και στη μετάβαση μας στο ενιαίο/συμπεριληπτικό σχολείο. Οι πολιτικές αυτές υλοποιούνται μέσα από δράσεις που αφορούν, ανάμεσα σε πολλές άλλες, τη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης τόσο των μαθητών/μαθητριών όσο και των εκπαιδευτικών μας, την αναβάθμιση του ολοήμερου σχολείου, την επέκταση της προδημοτικής εκπαίδευσης, την πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας, τον εμπλουτισμό του περιεχομένου των αναλυτικών προγραμμάτων, την ενσωμάτωση σύγχρονων τεχνολογιών, τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας, την επαναξιολόγηση του θεσμού της Ειδικής Εκπαίδευσης, την πιο ορθολογική κατανομή παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία, τη βελτίωση και περιβαλλοντική αναβάθμιση των σχολικών υποδομών. Σε ό,τι αφορά την πολιτική αγωγή και πολιότητα, εισάγονται στα Αναλυτικά Προγράμματα δράσεις προώθησης δεξιοτήτων και γνώσεων πολιότητας.

Το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης και το σχέδιο δράσης του ΥΠΑΝ για το 2024-25, το οποίο έχει ήδη δημοσιοποιηθεί, στοχεύουν ακριβώς στην αντιμετώπιση των χρόνιων στρεβλώσεων του εκπαιδευτικού συστήματος στον τόπο μας. Για να είναι ορατά τα αποτελέσματα των νέων πολιτικών, χρειάζεται χρόνος, επιμονή και συνεχής παρακολούθηση.